



Doçent Sevgünur Tandoğdu Kılıç
<https://orcid.org/0000-0003-3711-5891>
Anadolu Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Eskişehir / TÜRKİYE
ROR Id: <https://ror.org/05nz37n09>

Barok Dönemde Müzik: Yapısal Gelişim ve Performans Uygulamaları

Music in the Baroque Era: Structural Development and Performance Practices

ÖZET

Barok dönem, klasik müzik tarihinde müziğin gelişiminin hızlandığı, yeni form ve biçimlerin geliştiği, takip eden dönemlerin temellerinin atıldığı, etkisi günümüzde dahi sürmekte olan bir dönem olarak kabul edilmektedir. 17. yüzyılın ortalarından 18. yüzyılın ortalarına kadar Avrupa müziğini etkisi altına alan dönemde gelişen müzik stili, klasik müzik eğitimi ve icrasının ayrılmaz bir parçası olarak zengin repertuarıyla günümüzde de yoğun bir şekilde icra edilmektedir. Barok dönem, klasik Batı müziğinde yenilikçiliğin, deneyselliğin ve sanatsal gelişimin yaşandığı bir dönemi temsil etmektedir. Bu çalışma, Barok müzik tarzının tarihsel temellerini, tanımlayıcı özelliklerini, kilit bestecilerini ve Barok müziğin Batı müziğinin gelişimi üzerindeki kalıcı etkisini araştırarak kapsamlı bir keşif sunmayı amaçlamaktadır. Dönemin müziksel gelişim ve yeniliklerinin yanı sıra enstrümental ve vokal formlarının anlatımı yoluyla bu makale; Barok müziğin çok yönlü doğasını ve klasik müzik kanonundaki kalıcı mirasını aydınlatmayı amaçlamaktadır. Makale nitel bir araştırma olup, ilgili literatüre katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Batı Müziği, Barok Dönem, Süsleme, Yorumculuk

ABSTRACT

The Baroque period is considered a pivotal era in the history of classical music, marked by the acceleration of musical development, the emergence of new forms and structures, and the laying of foundations for subsequent periods. Spanning from the mid-17th to the mid-18th century, this period exerted a profound influence on European music, and its rich repertoire remains extensively performed today as an integral part of classical music education and performance. The Baroque era represents a period of innovation, experimentation, and artistic advancement in Western classical music. This study aims to provide a comprehensive exploration by investigating the historical foundations, defining characteristics, key composers, and lasting impact on the subsequent development of Western music. Through an examination of the period's musical developments, innovations, and expressive instrumental and vocal forms, this article seeks to illuminate the multifaceted nature of Baroque music and its enduring legacy in the classical music canon. This article is a qualitative study intended to contribute to the relevant literature.

Keywords: Classical Music, Baroque Era, Ornamentation, Interpretation

1. GİRİŞ

Yaklaşık 1600'de operanın doğuşu ve 1750' de Bach'ın ölüm yılı arasını kapsayan Barok dönem, klasik müzik tarihinde bir köşe taşıdır ve birçok alanda yenilik ve sanatsal coşku dönemini temsil eder. Barok en kısa anlamıyla "Saray Sanatı"dır (Say, 2019, s. 193). Bu dönem, yeni müzikal formların doğuşuna, besteleme tekniklerinin geliştirilmesine ve gelecek yüzyıllar boyunca müziğin yörüngesini şekillendirecek geleneklerin oluşturulmasına tanıklık etmiştir.

İtalya; Barok stilin doğduğu, sanat, mimari ve müzik alanında yeni bir dönem ve anlayışın baş gösterdiği akımın beşiği olarak kabul edilmektedir. Katolik Kilisesi'nin Protestanlığın doğuşuna karşı varlığını ve birliğini korumak üzere aldığı önlemler çerçevesinde gelişen reformlar, sanat alanında özgürleşmeye giden yolun kapılarını aralar. Kilisenin büyüklüğünü, muhteşemliğini ve öğretisini anlatmak üzere destek gören sanat, İtalya'da yüksek değerde bir üretim dönemine girer. Opera'nın doğuşu, yeni formlar, besteleme çeşitleri, icra stilleri, geliştirilen enstrümanların bütün bu reformlara katkısı, yerel okulların ve kilisenin de etkisi ile yeni bir akım ve sanat anlayışı oluşur (Cangökçe, 2022).

Barok müzik, güçlü ritimler, ayrıntılı ve teknik melodilerle birlikte tonal armoniye yeni bir bakış açısıyla gelişen dramatik ifade gücü ile ayırt edilir. Basso continuo kullanımı, figürlü bas ve majör-minör tonal sistemin geliştirilmesi, dönemin armonik dilinin temelini oluşturan önemli yeniliklerdir (Michels ve Vogel, 2015). Barok müzikte keman ailesi, klavye ve org gibi klavyeli çalgılar ile çeşitli üflemeli çalgıların hem solo hem de topluluk olarak önemli roller üstlenirken, bu durum enstrümantal müzikte de önemli gelişmelere işaret etmiştir (Boran ve Şenürkmez, 2007, s. 105-106).

Bu makale, Barok müziğin tarihsel bağlamını inceleyerek, belirleyici stilistik özelliklerini tanımlayarak önde gelen bestecilerinin katkılarını inceleyerek kapsamlı bir araştırma sunmayı amaçlamaktadır. Bu dönemde ortaya çıkan füg, süit, konçerto, opera, oratoryo ve kantat gibi ayırt edici form ve yapıları analiz ederek, Barok bestelerin temelini oluşturan karmaşık işçilik ve form ve yapıların aydınlatılması amaçlanmaktadır. Bu unsurların kapsamlı bir şekilde incelenmesi yoluyla bu çalışma, klasik müzikte Barok üslubun Batı müzik tarihinin daha geniş anlatısındaki önemli rolünü vurgulayarak takdirimizi ve anlayışımızı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu genişletilmiş giriş, tarihsel bağlamı, tanımlayıcı özellikleri, temel formları, performans uygulamaları ve mirası hakkında kapsamlı bir genel bakış sunarak Barok müziğin derinlemesine incelenmesi için zemin hazırlamaktadır.

2. BAROK MÜZİĞİN GELİŞİMİ

Yaklaşık 1600'den 1750'ye kadar uzanan dönemin içindeki stilistik ve teknik gelişmeleri daha iyi anlamak ve açıklayabilmek için önemli olarak kabul edilen Barok dönem, müzik alanında önemli dönüşümlerin ve yeniliklerin yaşandığı bir dönemdir. Bu dönem yeni müzikal form ve stillerin doğuşuna, tonal sistemin yerleşmesine ve hem enstrümantal hem de vokal müziğin gelişmesine tanıklık etmiştir. Barok müziğin gelişimi, dönemin sosyal, kültürel ve siyasi bağlarıyla derinden iç içe geçmiş, bu da müziğin ayırt edici özelliklerinin yaratılmasını ve evrimini etkilemiştir. Bu bölümde Barok müziğin gelişimindeki önemli aşamalar ele alınmakta, yeni türlerin ortaya çıkışı ve teorik ilerlemelerin etkisi incelenmektedir.

2.1. Erken Barok (1600-1650) Operanın Doğuşu:

Erken Barok döneminin en önemli yeniliklerinden biri operanın icadıydı. "1600'lerdeki stil değişimi bu dönemde güçlü bir biçimde hissedilir ve dönemin ana türü opera da bu tarihte gelişmeye başlar" (Michels ve Vogel, 2015.). En genel tanımıyla müzikli bir dram ya da trejedi olarak tanımlanan opera, Barok dönemin ilk yıllarında geliştirilen müzikli sahne eseri türüdür (Boran ve Şenürkmez, 2007). İlk gerçek opera denemesi İtalyan şair ve librettist Ottavio Rinuccini'nin *Daphne* şiiri üzerine Jacopo Peri tarafından 1597'de Floransa'da gerçekleştirilmiştir (Boran ve Şenürkmez, 2007). Yine Rinuccini'nin librettosu üzerine inşa edilen Euridice operası ise, Jacopo Peri tarafından bestelenmiş ve 1600 yılında ilk kez sahnelenmiştir. "Euridice," opera tarihinde ilk tam anlamıyla opera olarak kabul edilmiş ve hem müzikal hem de dramatik açıdan önemli bir yenilik olarak değerlendirilmiştir.

Opera sanatının bu dönemdeki en önemli yenilikçisi ve temsilcisi Claudio Monteverdi'nin *L'Orfeo* operası 1607 yılında Mantua'da Gonzaga'nın doğum gününde sahnelenmiştir. Kişi ve olayları karakterize etmek için zengin enstrümanlar içeren partiyon, günümüze kadar korunmuş en eski partiyon olarak kabul edilmektedir. (Michels ve Vogel, 2015). Monteverdi'nin katkıları, resitatif ve aryayı ustalıklı harmanladığı ve etkileyici orkestrasyon ve dramatik kontrastı getirdiği için özellikle etkili olmuştur.

2.2. Basso Continuo'nun Gelişimi

"Sürekli Bas" olarak adlandırılan yöntem, klavyeli enstrümanlar ve bir bas enstrüman tarafından çalınan sürekli bir bas hattı olarak tanımlanır (Say, 2005). Bu teknik uygulama, melodilerin üzerinde gelişebileceği armonik bir temel sağlarken, performansta daha fazla esneklik ve doğaçlamaya da olanak sağlamaktadır.

2.3. Orta Barok (1650-1700) Enstrümantal Müziğin Yaygınlaşması

Çalgı müziği Barok dönemde kendine özgü biçimlere kavuşur. Rönesans sonunda yalnızca çalgılar için bestelenen, insan sesinden arınmış canzona, toccata gibi müzik biçimleri ortaya çıkmıştır (İlyasoğlu, 1994). Çalgı müziği de opera kadar önem kazanmaya başlamış, eski çalgılar coşkun tınılarını sunmak üzere zenginleştirilmiş, sesleri büyütülmüş ve zamanla değişime uğramıştır. Klavye, klavikord, lavta ve viyolada gamba en gözde çalgılar olup, bunun yanında flüt, blok flüt, yan flüt, auslos (obuanın atası) kornet, uzun kornetler, boru (şu anki korno) trompet, trombon ve vurmali çalgılar ritmi güçlendirmek amacıyla kullanılmıştır. Çalgı ailelerini gruplaştırarak bugünün orkestrasının temelleri atılmıştır (Tan, 2018). Ayrıca Arcangelo Corelli ve Heinrich Schütz gibi besteciler sonat ve konçerto gibi enstrümantal formların gelişimine önemli katkılarda bulunmuşlardır.

3. BAROK MÜZİKTE FORM ve YAPILAR

Barok dönem, müzikte çeşitli form ve yapıların geliştiği ve zenginleştiği önemli bir dönemdir. Bu dönemde, birçok yeni müzikal form ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Barok döneminin önde gelen müzik formları ve yapılarını şu şekilde sıralanabilir;

3.1. Sonata

Barok dönemde, "sonata" terimi geniş bir anlamda kullanılmakta ve birçok farklı türü içermektedir. Özellikle, trio sonatlar ve solo sonatlar ön planda yer almaktadır. Trio sonatlar, genellikle iki melodi enstrümanı (örneğin, kemanlar veya flütler) ile bir basso continuo enstrümanından (örneğin, çembalo veya viyolonsel) oluşmaktadır. Solo sonatlar ise solo enstrüman (genellikle keman, viyolonsel veya flüt) ile basso continuo eşlikçisinden oluşur (Bukofzer, 1947).

Barok dönemindeki bir sonat genellikle üç veya dört bölümden oluşur;

- **Prélude veya Overture:** İlk bölüm genellikle hızlı tempolu bir açılış bölümüdür. Özellikle Fransız ouverture tarzında yazılan sonatlarda, bu bölüm majestik bir karaktere sahip olabilir.
- **Hızlı Tempo (Allegro veya Presto):** İkinci bölüm, genellikle hızlı tempolu ve virtüözik bir karakterdedir. Bu bölümde temanın gelişimi ve kontrastlar ön plandadır.
- **Yavaş Tempo (Adagio veya Largo):** Üçüncü bölüm, genellikle daha yavaş tempolu ve lirik bir karakterdedir. Bu bölümde melodi ve duygusal ifadeye daha fazla vurgu yapılır.
- **Final (Allegro veya Presto):** Son bölüm, genellikle hızlı tempolu ve canlı bir karaktere sahiptir. Bu bölümde tema ve motiflerin tekrarı ve gelişimi önemlidir (Say, 2019).

3.2. Suite

Suit, genellikle dans formlarının bir araya getirilmesiyle oluşturulan bir müzikal formudur (Sadie, 1995). Barok süitleri, genellikle saraband, courante, allemande ve gavotte gibi dansların yanı sıra bir prélude veya ouverture ile başlamaktadır. Suite'ler, Rönesans döneminden itibaren popülerlik kazanmıştır ancak Barok dönemde zirveye ulaşmıştır. Başlangıçta, süitler özellikle Fransa'da dans müziği olarak kullanılmıştır ancak daha sonra diğer Avrupa ülkelerine yayılmıştır (Boyd, 2001). Barok dönemindeki bir süit genellikle birkaç dans formunun ardışık olarak sıralandığı bir yapıya sahiptir. Tipik olarak, bir süit şu bölümleri içermektedir;

- **Prélude veya Overture:** Genellikle süitin açılışını oluşturan bu bölüm, ihtişamlı bir karaktere sahip olabilir ve süitin genel havasını belirler.
- **Allemande:** Yavaş tempolu bir Alman dansıdır, genellikle birinci bölümü oluşturur.
- **Courante:** Hızlı tempolu bir Fransız dansıdır, genellikle ikinci bölümü oluşturur.
- **Sarabande:** Yavaş tempolu ve ciddi bir İspanyol dansıdır, genellikle üçüncü bölümü oluşturur.
- **Menuet veya Gavotte:** Hızlı tempolu ve zarif bir dans, genellikle dördüncü bölümü oluşturur.
- **Gigue:** Hızlı tempolu ve canlı bir İngiliz dansıdır, genellikle son bölümü oluşturur (Sadie, 1995).

3.3. Konçerto

Barok dönemdeki konçerto formu, solo enstrümanın (genellikle keman, viyolonsel veya obua) bir orkestra eşliğinde performansını içeren önemli bir formdur (Haynes, 2002). Konçerto genellikle üç hareketten oluşan bir yapıya sahiptir bunlar; hızlı-tempolu bir ilk hareket, daha yavaş-tempolu bir ikinci hareket ve hızlı-tempolu bir final hareketi şeklindedir (Sadie, 1995). Konçerto terimi, kökenini İtalyanca "concertare" kelimesinden alır, bu da "yarışmak" veya "rekabet etmek" anlamına gelir. Barok dönemin başlıca özelliği olan karşıtlık ilkesinin solo-tutti (solist ve orkestra) örneklenmesidir. 17. Yüzyılda vokal oda konçertoları ortaya çıkmış ve bu biçim ilk kez Torelli tarafından çalgı müziğine uyarlanmıştır (İlyasoğlu, 1994).

Barok dönemindeki bir konçerto genellikle üç bölümden oluşur:

- **Hızlı Tempo (Allegro veya Presto):** İlk bölüm genellikle hızlı tempolu bir başlangıç bölümüdür. Bu bölümde, solo enstrüman ve orkestra arasında kontrastlı temalar ve geçişler bulunabilir.
- **Yavaş Tempo (Adagio veya Largo):** İkinci bölüm genellikle daha yavaş tempolu ve lirik bir karakterdedir. Bu bölümde, solo enstrümanın duygusal ifadesi ve melodi öne çıkar.

- **Final (Allegro veya Presto):** Son bölüm genellikle hızlı tempolu ve canlı bir karaktere sahiptir. Bu bölümde, tema ve motiflerin tekrarı ve gelişimi önemlidir (Williams, 1990).

3.4. Fugue

Fug, bir konunun (tema) birçok kat arasında tekrarlanması ve geliştirilmesiyle karakterize edilen bir yapıdır. Barok döneminde, Johann Sebastian Bach gibi besteciler, özellikle org ve klavye eserleri için çok sayıda fug yazmışlardır (Boyd, 2001).

Fug, Barok dönemde popüler olan bir müzikal formdur. Latince "fuga" kelimesinden türetilmiş olup "kaçış" veya "fırar" anlamına gelir. Bu form, bir konunun (tema) birçok kat arasında tekrarlanması ve geliştirilmesiyle karakterizedir. Fug, Rönesans döneminden önce de kullanılmış olsa da Barok dönemde en yüksek seviyeye ulaşmıştır (Say, 2019).

Bir fug genellikle beş temel bölümden oluşmaktadır;

- **Exposition (Giriş):** Fug'ün ana teması, farklı enstrümanlar veya ses grupları tarafından sırayla sunulur.
- **Development (Gelişim):** Ana tema, farklı tonal ve ritmik değişikliklerle geliştirilir ve değişik varyasyonlarla işlenir.
- **Episode (Arabesk):** Ana tema arasında yer alan serbest bölümlerdir. Bu bölümler, temanın farklı yönlerini keşfetmek için kullanılır.
- **Repetition (Tekrar):** Ana tema, farklı ses grupları veya enstrümanlar tarafından tekrarlanır.
- **Coda (Koda):** Fugun son bölümüdür. Genellikle ana temanın son derece yoğun bir şekilde işlendiği ve sonlandırıldığı bir bölümdür (Mann, 2012).

3.5. Oratorio ve Cantata

Oratorio ve cantata, Barok dönemde popüler hale gelen dini müzikal formlardır. Oratorio, genellikle dini bir konuyu dramatik bir şekilde anlatan büyük bir koro, soloistler ve orkestra ile sahnelenen bir müzikal eserdir. Cantata ise Barok dönemde popüler olan ve genellikle bir kilise hizmeti sırasında seslendirilen dini müzikal bir kompozisyon formudur (Boyd, 2001).

Barok müzikte bu formlar dışında sayılabilecek diğer formlar arasında Chorale Prelude, Trio Sonata, Church Sonata, Passacaglia ve Chaconne, French Overture, Organ Toccata ve Italian Concerto formları yer almaktadır (Sadie, 1995). Bu formlar ve yapılar, Barok döneminin zengin ve çeşitli müzikal mirasını temsil eder ve dönemin önemli bestecileri tarafından geniş bir şekilde kullanılmıştır. Her bir form, dönemin estetik ve tarzını yansıtan benzersiz özelliklere sahiptir ve günümüzde hala ilgi çekici bir araştırma konusu olarak değerlendirilmektedir.

4. BAROK MÜZİKTE PERFORMANS UYGULAMALARI

Barok dönemde terimler, yorumlama kuralları, süslemeler ön planda olmuştur. Barok dönem eserlerini yorumlarken bu unsurları ön planda tutmak performans uygulamalarının niteliği bakımından önem taşımaktadır. Barok dönemde bu unsurlar arasında en önemlisi süslemelerdir. Süslemeler müziğin duygusal ifadesini zenginleştirerek, melodik hatları ve harmonik ilerlemeleri vurgulamaktadır. Süslemeler dinleyiciye müziğin duygusal derinliğinin aktarılmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda, icracının teknik becerilerini ve müzikal yaratıcılığını sergileme fırsatı sunar.

Barok müzikte süsleme biçimleri, müziğin farklı duygusal katmanlarını ifade etmek için kullanılır. Örneğin, triller hızlı ve coşkulu bir duygusal ifade sağlarken, mordentler daha hüzünlü veya duygusal bir etki yaratmaktadır. Bu süsleme biçimlerinin ustaca kullanımı, icracının yaratıcılığını ve duygusal derinliğini yansıtır.

Barok dönemde, besteciler genellikle notaları detaylı bir şekilde süslemekle kalmamış, aynı zamanda icracılara da süslemeleri kendi yorumlarıyla yapmalarına izin vermişlerdir. Bu da müzik icracısına büyük bir özgürlük ve ifade imkanı sağlamıştır. Süslemeler, icracının kişisel tarzını ve duygusal ifadesini müziğe yansıtmasına olanak tanımaktadır (Londonpianoinstitute, 2024).

Barok müzikte temel olarak kullanılan ve sıkça görülen, müziği daha etkileyici kılan süslemeler şu şekilde sıralanabilir;

4.1. Trill (Tril)

“Titretim” Barok Dönem’de en yaygın süsleme biçimi olarak kabul edilir. Ana ses ile komşu ses arasında çok hızlı gelip giderek uygulanan seslendirme biçimidir (Şekil 1). Bir trilin girişi ve sona erişi belirli bir tarzda olacaksa, bunlar işaretin öncesi ve sonrasında küçük yazılmış notalarla gösterilir (Say, 2005, s. 528). Ayrıca bu süsleme biçimi günümüzde vazgeçilmez bir teknik öge olarak müzik yazısında sıklıkla kullanılmaktadır.



Şekil 1.

4.2. Apojatür

Apojatürler, özellikle de uzun olanlar bir başka önemli süsleme çeşididir. Melodik bir süsleme olarak; genellikle esas notanın bir nota aşağısını veya yukarısını işaret eden ifadedir. Sıklıkla hâkim olan armoni ile arasında bir uyumsuzluk yaratır ve sonra gelen zayıf zamanda bu uyumsuzluk çözülür. Süsleme olarak yazıldığı gibi normal nota olarak yazıldığı da görülmektedir. Barok, Klasik ve Romantik dönemler süresince apojatür, özellikle reçitatiflerde, notada yazılmamış olsa bile varmış gibi icra yapılmaktadır (Oxfordmusiconline, 2024). Apojatürler, genel olarak esas notanın geciktirilmesiyle tanımlanırlar. Bu sebepten esas notanın pozisyonuna bağlı olarak, notanın altından ya da üstünden kullanılabilirler (Şekil 2).



Şekil 2.

4.3. Mordan

“Ana ses ve ana sesin bir aşağısındaki veya yukarısındaki yardımcı ek seslerin birbiri ardına hızlıca çalınması ile oluşan bir süsleme çeşididir” (Oxfordmusiconline, 2024). “Fransız Barok Dönem bestecilerinin eserlerinde karşımıza çıkan bu tür, belirli bir işaretle verilmemektedir. Sadece çarpma notası ve nota üzerinde mordan işareti verilmektedir (Şekil 3). Couperin dışında diğer besteciler bu türü kullanmamışlardır” (Mammadova, 2015, s. 301).



Şekil 3.

4.4. Gruppetto

Turn olarak da bilinen dönüşler, dört notadan oluşan bir dizi içeren süs figürleridir. Ana nota, yukarıdaki nota, yine ana nota ve aşağıdaki nota şeklinde icra edilmektedir (Şekil 4). Dönüşler, genellikle cümlelerin sonunda ve dans benzeri hareketlerde kullanılan müziğin zarafetine katkıda bulunmaktadır (Londonpianoinsitute, 2024).



Şekil 4.

5. BAROK MÜZİĞİN ÖNE ÇIKAN BESTECİLERİ

Müzik tarihinde büyük bir dönüşümü temsil eden barok dönem, yoğun süslemeler, karmaşık yapılar ve duygusal derinlikle karakterize edilen müzik eserlerinin ön plana çıktığı bir zamandır. Barok dönemde, birçok ünlü besteci müziğin altın çağını yaşamış aynı zamanda da klasik müzik tarihine unutulmaz eserler bırakmıştır. Barok dönemin öne çıkan en önemli bestecilerini; Johann Sebastian Bach, George Frideric Handel, Antonio Vivaldi, Johann Pachelbel ve Arcangelo Corelli olarak sıralayabiliriz.

5.1. Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Alman besteci Johann Sebastian Bach, Barok döneminin en önemli figürlerinden biridir. Org çalıcısı, klavsen virtüözü ve besteci olarak Bach, kilise müziği, orkestral eserler, konçertolar ve klavye müziği alanlarında geniş bir repertuara sahiptir. En ünlü eserleri arasında "Brandenburg Konçertoları" yer almaktadır. Ayrıca çok sayıda kutsal koro müziği, din dışı vokal yapıtları, oda müziği, klavsen yapıtları ve org yapıtları bulunmaktadır (Sadie 1995).

5.2. George Frideric Handel (1685-1759)

Alman asıllı İngiliz besteci George Frideric Handel, Barok opera ve oratoryolarının önde gelen isimlerindedir. "Messiah", "Water Music" ve "Music for the Royal Fireworks" gibi büyük orkestral eserler ile "Giulio Cesare", "Rinaldo" ve "Serse" gibi opera eserleri Handel'in en tanınmış yapıtları arasındadır (İlyasoğlu, 2014).

5.3. Antonio Vivaldi (1678-1741)

İtalyan besteci Antonio Vivaldi, en çok keman konçertolarıyla tanınır ve Barok döneminin en önemli keman virtüözlerinden biridir. "Dört Mevsim" (Four Seasons) adlı konçertosu Vivaldi'nin en ünlü eseridir. Mevsimler Vivaldi'nin resimsel müziklerinin en iyi örneklerinden birisidir. Ayrıca Vivaldi, opera ve kilise müziği alanlarında da önemli eserler vermiş, din dışı kantatlar, motetler, kilise korusu için ezgiler, oratoryolar ve missalar yazmıştır (İlyasoğlu, 1994).

5.4. Johann Pachelbel (1653-1706)

Alman besteci Johann Pachelbel, özellikle "Pachelbel'in Kanonu" adlı eseri ile tanınır. Pachelbel, org ve klavye müziği alanında önemli eserler bestelemiştir ve keman için birçok eser kaleme almıştır (Grout, 2014).

5.5. Arcangelo Corelli (1653-1713)

İtalyan besteci ve keman virtüözü Arcangelo Corelli, keman sonatları ve konçertolarıyla tanınır. Corelli'nin eserleri, klasik müzikte keman tekniklerinin gelişiminde önemli bir rol oynamıştır.

Bu besteciler, Barok döneminin zengin ve çeşitli müzikal mirasını oluşturmuşlardır. Eserleri, günümüzde hala klasik müzik repertuarının ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmektedir.

6. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Bu araştırma; Barok Dönem müziğinin incelenmesi yoluyla daha iyi anlaşılmasını hedefleyerek dinleyici ve yorumculara kaynak oluşturma amacıyla yazılmıştır. Barok müzik günümüzde kendi dinleyici ve yorumcu kitlesini oluşturmuştur. Müzik tarihi açısından başlıca bir konu olarak ele alınmıştır. Bu konudaki en büyük etken kendi stili oluşmuş bir müzik türü olmasıdır. Okullarda Barok müziği anlamak ve yorumlamak üzerine ilgili bölümler kurulmuş, barok müziğinin icra edilebilmesi için dönem özelliklerini taşıyan çalgıların döneme uygun bir müzik üslubunda çalınması ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.

Günümüzde icracıların eserleri analiz etmeleri eserin iyi icra edilebilmesinde büyük önem taşır. Analiz çoğu zaman icracılar tarafından nota üzerinde yapılan bir çalışma olarak görülse bile çalınan dönemi anlamak ve müzik sitilini kavramak icraya büyük oranda katkı sağlar. Bu araştırmada aşağıdaki önerilerin verilmesinin katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır:

- Basso continuo ve dönemin armonik yapısının anlaşılması Barok stilini anlamak için büyük önem taşır.
- Dönem özelliklerini taşıyan çalgılar ile icra etme deneyimi yaşamak Barok eserlerin beste ve icrası konusunda önemli bir bakış açısı sağlar.
- Süslemelerin yapısı ile ilgili genel bilgi yerine eser üzerindeki uygulamasına hakim olmak ve farklı süsleme çeşitlerini yorumlamak icranın teknik akıcılığına katkı sağlar.
- Füg, süit, konçerto, opera, oratoryo ve kantat gibi ayırt edici form ve yapıları analiz etmek Barok müzik yorumcularına Barok dönem müzik stilini anlamak konusunda büyük katkı sağlar.

Barok dönem müziği, günümüzde hala klasik müzik repertuarının vazgeçilmez bir parçasıdır. Bestecilerin dehası, eserlerinin kalıcılığı ve etkisini günümüze kadar taşımıştır. Barok dönem müziği, müzikseverlere geçmişin büyüleyici ve derin dünyasını keşfetme fırsatı sunarken, müzik eğitimi alanlarına da dönemin estetik ve teknik zenginliklerini öğrenme imkanı sağlamaktadır. Bu çalışma göstermiştir ki barok müziği tam anlamıyla kavramak çalıcıya birçok yönden fayda sağlamakta ve farklı disiplinlerde uyumlu bir sanatsal dil anlama imkanı sunmaktadır.

Sonuç olarak, Barok dönem müziği, müziğin evriminde önemli bir rol oynamış ve bugünün müzikal peyzajını derinden etkilemiştir. Bu dönemin müziği, derinliği, karmaşıklığı ve duygusal zenginliğiyle müzikseverlere ve müzik öğrencilerine ilham kaynağı olmaya devam etmektedir.

KAYNAKÇA

- Cangökçe, H. (2022). Seicento ve İtalyan Barok Müziği. *Sahne ve Müzik*, 8(14), 23-39.
- Boran, İ., Şenürkmez, K. Y. (2007). *Kültürel Tarih Işığında Çoksesli Batı Müziği*. Yapı Kredi Kültür Yayınları.
- Boyd, M. (2001). *Oxford Composer Companions: J.S. Bach*. Oxford University Press.
- Bukofzer, M. F. (1947). *Music in the Baroque Era: From Monteverdi to Bach*. W. W. Norton & Company.
- Grout, D. J. (2014). *A History of Western Music*. W. W. Norton & Company.
- Haynes, B. (2002). *The End of Early Music: A Period Performer's History of Music for the Twenty-First Century*. Oxford University Press.
- İlyasoğlu, E. (1994). *Zaman İçinde Müzik*. Yapı Kredi Kültür Yayınları.
- Londonpianoinstitute. (2024). <https://www.londonpianoinstitute.co.uk/baroque-ornamentation-a-window-into-the-art-of-musical-decoration/>
- Mammadova, A. (2015). Barok Müziği Süslemelerindeki Yorum Farklılıklarına Bir Bakış. *Ekev Akademi Dergisi*, 19(64), 295-312.
- Mann, A. (2012). *The Study of Fugue*. Dover Publications.
- Michels, U., Vogel, G. (2015). *Müzik Atlası*. Alfa Yayınevi.
- Oxfordmusiconline. (2024). Grove Music Online. <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic>
- Sadie, S. (1995). *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Oxford University Press.
- Say, A. (2019). *Müzik Sözlüğü*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Williams, P. (1990). *The Cambridge Companion to the Concerto*. Cambridge University Press.
- Tan, Z. (2018). Barok Dönem Müziği ve Barok Dönemde Obua. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 45-54. <https://doi.org/10.26468/trakyasobed.437592>